

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

3. Ο Κανόνας της ανώτερης διδασκαλίας
(3. Abhidhamma Piṭaka)

05. Θέματα αντιπαράθεσης (05. Kathāvatthupāḷi)

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο (18. Aṭṭhārasamavaggo)

[Kv 18.1-9, PTS 559-575]

PaliVerse

05. Θέματα αντιπαράθεσης

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(177) 1. Συζήτηση για τον ανθρώπινο κόσμο

802. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων»; Ναι. Δεν υπάρχουν ιερά μνημεία όπου έμεινε ο Βούδας, μοναστήρια, κατοικίες, χωριά, κωμοπόλεις, πόλεις, βασιλεία και επαρχίες; Ναι. Αν υπάρχουν ιερά μνημεία όπου έμεινε ο Βούδας, μοναστήρια, κατοικίες, χωριά, κωμοπόλεις, πόλεις, βασιλεία και επαρχίες, τότε βεβαίως κύριε, πρέπει να ειπωθεί - «ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων».

Δεν πρέπει να ειπωθεί - «ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων»; Ναι. Δεν γεννήθηκε ο Ευλογημένος στη Λουμπινί, αφυπνίστηκε πλήρως στη ρίζα του δέντρου της φώτισης, ο τροχός της Διδασκαλίας τέθηκε σε κίνηση από τον Ευλογημένο στη Μπαρνασί, η ζωτική δραστηριότητα εγκαταλείφθηκε στο ιερό μνημείο Τσάπαλα, ο Ευλογημένος επέτυχε το τελικό Νιμπάνα στην Κουσινάρα; Ναι. Αν ο Ευλογημένος γεννήθηκε στη Λουμπινί... κ.λπ... ο Ευλογημένος επέτυχε το τελικό Νιμπάνα στην Κουσινάρα, τότε βεβαίως κύριε, πρέπει να ειπωθεί - «ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων».

Δεν πρέπει να ειπωθεί - «ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων»; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Κάποτε, μοναχοί, διέμενα στην Ουκκάτθα, στο δάσος Σουμπάγκα, στη ρίζα του βασιλιά των δέντρων σάλα»· «Κάποτε, μοναχοί, διέμενα στην Ουρουβέλα, κάτω από την ινδοσυκιά του γιδοβοσκού, αμέσως μετά τον πλήρη φωτισμό μου»· «Κάποτε, μοναχοί, διέμενα στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων»· «Κάποτε, μοναχοί, διέμενα στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα»· «Κάποτε, μοναχοί, διέμενα στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο»! Υπάρχει τέτοια ομιλία; Ναι. Τότε λοιπόν ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων.

803. Ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων; Ναι. Δεν είναι ο Ευλογημένος γεννημένος στον κόσμο, αναπτυγμένος στον κόσμο, υπερβαίνοντας τον κόσμο, διαμένει αλέκιστος από τον κόσμο; Ναι. Αν ο Ευλογημένος γεννημένος στον κόσμο, αναπτυγμένος στον κόσμο, υπερβαίνοντας τον κόσμο, διαμένει αλέκιστος από τον κόσμο, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων».

Τέλος της συζήτησης για τον ανθρώπινο κόσμο.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(178) 2. Συζήτηση για τη διδασκία της Διδασκαλίας

804. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο»; Ναι. Από ποιον διδάχθηκε; Διδάχθηκε από τον δημιουργημένο. Ο δημιουργημένος είναι νικητής, Διδάσκαλος, Πλήρως Αυτοφωτισμένος,

παντογνώστης, αυτός που βλέπει τα πάντα, κύριος της Διδασκαλίας, αυτός που έχει καταφύγιο στη Διδασκαλία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Δεν πρέπει να ειπωθεί - «η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο»; Ναι. Από ποιον διδάχθηκε; Διδάχθηκε από τον σεβάσμιο Άναντα. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι νικητής, Διδάσκαλος, Πλήρως Αυτοφωτισμένος, παντογνώστης, αυτός που βλέπει τα πάντα, κύριος της Διδασκαλίας, αυτός που έχει καταφύγιο στη Διδασκαλία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

805. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο»; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Εγώ, Σαριπούττα, θα μπορούσα να διδάξω τη Διδασκαλία και συνοπτικά· εγώ, Σαριπούττα, θα μπορούσα να διδάξω τη Διδασκαλία και εκτενώς· εγώ, Σαριπούττα, θα μπορούσα να διδάξω τη Διδασκαλία και συνοπτικά και εκτενώς· αλλά αυτοί που κατανοούν είναι δυσεύρετοι»! Υπάρχει τέτοια ομιλία; Ναι. Τότε λοιπόν η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο.

806. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο»; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Με άμεση γνώση, μοναχοί, διδάσκω τη Διδασκαλία, όχι χωρίς άμεση γνώση· με αιτία, μοναχοί, διδάσκω τη Διδασκαλία, όχι χωρίς αιτία· με το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης, μοναχοί, διδάσκω τη Διδασκαλία, όχι χωρίς το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης· σε μένα, μοναχοί, που διδάσκω τη Διδασκαλία με άμεση γνώση, όχι χωρίς άμεση γνώση, που διδάσκω τη Διδασκαλία με αιτία, όχι χωρίς αιτία, που διδάσκω τη Διδασκαλία με το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης, όχι χωρίς το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης, πρέπει να γίνει νουθεσία, πρέπει να γίνει παραίνεση· και είναι αρκετό για εσάς, μοναχοί, για ικανοποίηση, αρκετό για ευχαρίστηση, αρκετό για ευαρέσκεια - "Ο Ευλογημένος είναι πλήρως αυτοφωτισμένος, η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη, η Κοινότητα ασκεί καλά". Και όταν αυτή η ανάλυση εκφωνούνταν, το δεκαχιλιαπλάσιο κοσμικό σύστημα σείστηκε»! Υπάρχει τέτοια ομιλία; Ναι. Τότε λοιπόν η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο.

Τέλος της συζήτησης για τη διδαχή της Διδασκαλίας.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(179) 3. Συζήτηση για τη συμπόνια

807. Δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Ναι. Δεν υπάρχει φιλικότητα στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Ναι. Δεν υπάρχει αλτρουιστική χαρά στον Βούδα, τον Ευλογημένο... κ.λπ... αταραξία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Υπάρχει φιλικότητα στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Ναι. Υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... υπάρχει αλτρουιστική χαρά στον Βούδα, τον Ευλογημένο... κ.λπ... αταραξία; Ναι. Υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Ναι. Ο Ευλογημένος είναι χωρίς συμπόνια; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... δεν είναι ο Ευλογημένος συμπονετικός, ευεργέτης του κόσμου, που συμπονεί τον κόσμο, που ενεργεί για το καλό του κόσμου;

Ναι. Αν ο Ευλογημένος είναι συμπονετικός, ευεργέτης του κόσμου, που συμπονεί τον κόσμο, που ενεργεί για το καλό του κόσμου, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο»... κ.λπ...

Δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Ναι. Δεν επέτυχε ο Ευλογημένος την επίτευξη μεγάλης συμπόνιας; Ναι. Αν ο Ευλογημένος επέτυχε την επίτευξη μεγάλης συμπόνιας, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο».

808. Υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο; Ναι. Ο Ευλογημένος είναι με πάθος; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι. Τότε λοιπόν δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο.

Τέλος της συζήτησης για τη συμπόνια.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(180) 4. Συζήτηση για τα είδη οσμής

809. Τα περιττώματα και τα ούρα του Βούδα, του Ευλογημένου, υπερέχουν κατά πολύ από άλλες αρωματικές ουσίες; Ναι. Ο Ευλογημένος τρέφεται με άρωμα; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... Δεν τρώει ο Ευλογημένος μαγειρεμένο ρύζι και αρτοπαρασκεύασμα; Ναι. Αν ο Ευλογημένος τρώει μαγειρεμένο ρύζι και αρτοπαρασκεύασμα, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «τα περιττώματα και τα ούρα του Βούδα, του Ευλογημένου, υπερέχουν κατά πολύ από άλλες αρωματικές ουσίες».

Τα περιττώματα και τα ούρα του Βούδα, του Ευλογημένου, υπερέχουν κατά πολύ από άλλες αρωματικές ουσίες; Ναι. Υπάρχουν κάποιοι που λούζονται με τα περιττώματα και τα ούρα του Βούδα, του Ευλογημένου, αλείφονται, τρίβονται, τα τακτοποιούν σε καλάθι, τα τοποθετούν σε κουτί, τα εκθέτουν σε κατάστημα, και με αυτό το άρωμα κάνουν αρωματοποιία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Τέλος της συζήτησης για τα είδη οσμής.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(181) 5. Συζήτηση για τη μία οδό

810. Με μία ευγενή οδό πραγματοποιεί τους τέσσερις καρπούς του ασκητισμού; Ναι. Τεσσάρων επαφών... κ.λπ... υπάρχει σύμπτωση τεσσάρων αντιλήψεων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... με μία ευγενή οδό πραγματοποιεί τους τέσσερις καρπούς του ασκητισμού; Ναι. Με την οδό της εισόδου στο ρεύμα; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... άπαξ επιστρέφων... κ.λπ... με την οδό της μη-επιστροφής; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Με ποια οδό; Με την οδό της Αξιότητας. Με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει την άποψη περί ταυτότητας, τη σκεπτικιστική αμφιβολία, την αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει την άποψη περί ταυτότητας, τη σκεπτικιστική αμφιβολία, την αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο ότι η εγκατάλειψη τριών νοητικών δεσμών είναι ο καρπός της εισόδου στο ρεύμα; Ναι. Αν η εγκατάλειψη τριών νοητικών δεσμών είναι ο καρπός της

εισόδου στο ρεύμα έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει την άποψη περί ταυτότητας, τη σκεπτικιστική αμφιβολία, την αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες».

Με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει το χονδροειδές ηδονικό πάθος, τον χονδροειδή θυμό; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει το χονδροειδές ηδονικό πάθος, τον χονδροειδή θυμό; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο ότι με την εξασθένηση του ηδονικού πάθους και του θυμού επιτυγχάνεται ο καρπός της άπαξ επιστροφής; Ναι. Αν με την εξασθένηση του ηδονικού πάθους και του θυμού ο καρπός της άπαξ επιστροφής έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει το χονδροειδές ηδονικό πάθος, τον χονδροειδή θυμό».

Με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει το λεπτό ηδονικό πάθος, τον λεπτό θυμό; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει το λεπτό ηδονικό πάθος, τον λεπτό θυμό; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο ότι με την πλήρη εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους και του θυμού επιτυγχάνεται ο καρπός της μη-επιστροφής; Ναι. Αν με την πλήρη εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους και του θυμού ο καρπός της μη-επιστροφής έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «με την οδό της Αξιότητας εγκαταλείπει το λεπτό ηδονικό πάθος, τον λεπτό θυμό».

811. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «με μία ευγενή οδό πραγματοποιεί τους τέσσερις καρπούς του ασκητισμού»; Ναι. Από τον Ευλογημένο η οδός της εισόδου στο ρεύμα έχει αναπτυχθεί; Ναι. Ο Ευλογημένος είναι εισερχόμενος στο ρεύμα; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... από τον Ευλογημένο η άπαξ επιστροφή... κ.λπ... η οδός της μη-επιστροφής έχει αναπτυχθεί; Ναι. Ο Ευλογημένος είναι μη-επιστρέφων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

812. Ο Ευλογημένος με μία ευγενή οδό πραγματοποιεί τους τέσσερις καρπούς του ασκητισμού, οι μαθητές με τέσσερις ευγενείς οδούς πραγματοποιούν τους τέσσερις καρπούς του ασκητισμού; Ναι. Οι μαθητές βλέπουν αυτό που δεν είδε ο Βούδας, ο Ευλογημένος, φτάνουν σε αυτό που δεν έφτασε, πραγματοποιούν αυτό που δεν πραγματοποίησε; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Τέλος της συζήτησης για τη μία οδό.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(182) 6. Πραγματεία για τη μετάβαση στη διαλογιστική έκσταση

813. Από διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει σε διαλογιστική έκσταση; Ναι. Από την πρώτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... από διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει σε διαλογιστική έκσταση; Ναι. Από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Από την πρώτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Η στροφή της προσοχής για την έγερση της πρώτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία, αυτή η ίδια είναι η στροφή της προσοχής για την έγερση της δεύτερης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... φιλοδοξία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Από την πρώτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, δεν πρέπει να ειπωθεί - «η στροφή της προσοχής για την έγερση της πρώτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία, αυτή η ίδια είναι η στροφή της προσοχής για την έγερση της δεύτερης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία»; Ναι. Η δεύτερη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που δεν στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που δεν κατευθύνει; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... Δεν εγείρεται η δεύτερη διαλογιστική έκσταση σε αυτόν που στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που κατευθύνει; Ναι. Αν η δεύτερη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που κατευθύνει, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί -«από την πρώτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση»... κ.λπ...

Από την πρώτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Η πρώτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στον κίνδυνο των ηδονών; Ναι. Η δεύτερη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στον κίνδυνο των ηδονών; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Η πρώτη διαλογιστική έκσταση είναι με λογισμό και συλλογισμό; Ναι. Η δεύτερη διαλογιστική έκσταση είναι με λογισμό και συλλογισμό; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... Από την πρώτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει κανείς στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Αυτή ακριβώς η πρώτη διαλογιστική έκσταση είναι αυτή η δεύτερη διαλογιστική έκσταση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

814. Από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Η στροφή της προσοχής για την έγερση της δεύτερης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία, αυτή η ίδια είναι η στροφή της προσοχής για την έγερση της τρίτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... φιλοδοξία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση, δεν πρέπει να ειπωθεί - «η στροφή της προσοχής για την έγερση της δεύτερης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία, αυτή η ίδια είναι η στροφή της προσοχής για την έγερση της τρίτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία»; Ναι. Η τρίτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που δεν στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που δεν κατευθύνει; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ. Δεν εγείρεται η τρίτη διαλογιστική έκσταση σε αυτόν που στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που κατευθύνει; Ναι. Αν η τρίτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που κατευθύνει, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση».

Από τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Η δεύτερη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στον κίνδυνο του λογισμού και του συλλογισμού; Ναι. Η τρίτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στον κίνδυνο του λογισμού και του συλλογισμού; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Η δεύτερη διαλογιστική έκσταση είναι με αγαλλίαση; Ναι. Η τρίτη διαλογιστική έκσταση είναι με αγαλλίαση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... από τη δεύτερη

διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Αυτή ακριβώς η δεύτερη διαλογιστική έκσταση είναι αυτή η τρίτη διαλογιστική έκσταση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

815. Από την τρίτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Η στροφή της προσοχής για την έγερση της τρίτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία, αυτή η ίδια είναι η στροφή της προσοχής για την έγερση της τέταρτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... φιλοδοξία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Από την τρίτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση, δεν πρέπει να ειπωθεί - «η στροφή της προσοχής για την έγερση της τρίτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία, αυτή η ίδια είναι η στροφή της προσοχής για την έγερση της τέταρτης διαλογιστικής έκστασης... κ.λπ... η φιλοδοξία»; Ναι. Η τέταρτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που δεν στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που δεν κατευθύνει; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... Δεν εγείρεται η τέταρτη διαλογιστική έκσταση σε αυτόν που στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που κατευθύνει; Ναι. Αν η τέταρτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή... κ.λπ... εγείρεται σε αυτόν που κατευθύνει, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί -«από την τρίτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση».

Από την τρίτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Η τρίτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στον κίνδυνο της αγαλλίασης; Ναι. Η τέταρτη διαλογιστική έκσταση εγείρεται σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στον κίνδυνο της αγαλλίασης; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Η τρίτη διαλογιστική έκσταση είναι συνοδευόμενη από ευχαρίστηση; Ναι. Η τέταρτη διαλογιστική έκσταση είναι συνοδευόμενη από ευχαρίστηση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... από την τρίτη διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση; Ναι. Αυτή ακριβώς η τρίτη διαλογιστική έκσταση είναι αυτή η τέταρτη διαλογιστική έκσταση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

816. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «από διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει σε διαλογιστική έκσταση»; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει!»! Υπάρχει τέτοια ομιλία; Ναι. Τότε λοιπόν από διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει σε διαλογιστική έκσταση.

Τέλος της πραγματείας για τη μετάβαση στη διαλογιστική έκσταση.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(183) 7. Πραγματεία για την ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων

817. Υπάρχει ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Ναι. Υπάρχει ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ επαφών... κ.λπ... υπάρχει ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ αντιλήψεων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Ναι. Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Η αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό δεν είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Ναι. Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό δεν είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό δεν είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Ναι. Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό δεν είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

820. Ανάμεσα σε δύο διαλογιστικές εκστάσεις που είναι παρούσες υπάρχει η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό; Ναι. Δεν είναι αλήθεια ότι όταν υπάρχει η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, η πρώτη διαλογιστική έκταση έχει καταπαυθεί και η δεύτερη διαλογιστική έκταση είναι παρούσα; Ναι. Αν όταν υπάρχει η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, η πρώτη διαλογιστική έκταση έχει καταπαυθεί και η δεύτερη διαλογιστική έκταση είναι παρούσα, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «ανάμεσα σε δύο διαλογιστικές εκστάσεις που είναι παρούσες η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων».

821. Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό δεν είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Ναι. Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είναι η πρώτη διαλογιστική έκταση... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκταση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκταση... κ.λπ... η τέταρτη διαλογιστική έκταση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι. Τότε λοιπόν η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων.

822. Η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων; Ναι. Δεν ειπώθηκαν τρεις αυτοσυγκεντρώσεις από τον Ευλογημένο - η αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό, η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό; Ναι. Αν τρεις αυτοσυγκεντρώσεις ειπώθηκαν από τον Ευλογημένο - με λογισμό... κ.λπ... χωρίς συλλογισμό αυτοσυγκέντρωση, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είναι ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων».

Τέλος της πραγματείας για την ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(184) 8. Πραγματεία για το ότι ακούει ήχο

823. Αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο; Ναι. Αυτός που έχει επιτύχει βλέπει υλική μορφή με το μάτι... κ.λπ... με το αυτί... κ.λπ... με τη μύτη... κ.λπ... με τη γλώσσα... κ.λπ... αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο; Ναι. Αυτός που έχει επιτύχει έχει ωτική συνείδηση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι. Δεν είναι η αυτοσυγκέντρωση αυτού που έχει νοητική συνείδηση; Ναι. Αν η αυτοσυγκέντρωση είναι αυτού που έχει νοητική συνείδηση, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο».

Η αυτοσυγκέντρωση είναι αυτού που έχει νοητική συνείδηση, αυτός που έχει ωτική συνείδηση ακούει ήχο; Ναι. Αν η αυτοσυγκέντρωση είναι αυτού που έχει νοητική συνείδηση, αυτός που έχει ωτική συνείδηση ακούει ήχο, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί - «αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο». Η αυτοσυγκέντρωση είναι αυτού που έχει νοητική συνείδηση, αυτός που έχει ωτική συνείδηση ακούει ήχο; Ναι. Δύο επαφών... κ.λπ... υπάρχει σύμπτωση δύο συνειδήσεων; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

824. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο»; Ναι. Δεν έχει ειπωθεί από τον Ευλογημένο ότι για την πρώτη διαλογιστική έκσταση ο ήχος είναι αγκάθι; Ναι. Αν για την πρώτη διαλογιστική έκσταση ο ήχος έχει ειπωθεί ως αγκάθι από τον Ευλογημένο, τότε βεβαίως κύριε, πρέπει να ειπωθεί - «αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο».

825. Για την πρώτη διαλογιστική έκσταση ο ήχος έχει ειπωθεί ως αγκάθι από τον Ευλογημένο, αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο; Ναι. Για τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση ο λογισμός και ο συλλογισμός έχουν ειπωθεί ως αγκάθι από τον Ευλογημένο, υπάρχει γι' αυτόν λογισμός και συλλογισμός; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Για την πρώτη διαλογιστική έκσταση ο ήχος έχει ειπωθεί ως αγκάθι από τον Ευλογημένο, αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο; Ναι. Για την τρίτη διαλογιστική έκσταση η αγαλλίαση έχει ειπωθεί ως αγκάθι... κ.λπ... για την τέταρτη διαλογιστική έκσταση η εισπνοή και η εκπνοή έχουν ειπωθεί ως αγκάθι... σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου η αντίληψη της υλικής μορφής έχει ειπωθεί ως αγκάθι... σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης η αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου έχει ειπωθεί ως αγκάθι... σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας η αντίληψη του επιπέδου της άπειρης συνείδησης έχει ειπωθεί ως αγκάθι... σε αυτόν που έχει επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης η αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας έχει ειπωθεί ως αγκάθι... σε αυτόν που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος η αντίληψη και το αίσθημα έχουν ειπωθεί ως αγκάθι από τον Ευλογημένο, υπάρχει γι' αυτόν αντίληψη και αίσθημα; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Τέλος της πραγματείας για το ότι ακούει ήχο.

18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο

(185) 9. Πραγματεία για το ότι βλέπει υλική μορφή με το μάτι

826. Βλέπει υλική μορφή με το μάτι; Ναι. Βλέπει υλική μορφή με την ύλη; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... βλέπει υλική μορφή με την ύλη; Ναι. Κατανοεί υλική μορφή με την ύλη; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... κατανοεί υλική μορφή με την ύλη; Ναι. Η υλικότητα είναι νοητική συνείδηση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... βλέπει υλική μορφή με το μάτι; Ναι. Υπάρχει στροφή της προσοχής του ματιού... κ.λπ... φιλοδοξία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... δεν είναι ότι δεν υπάρχει στροφή της προσοχής του ματιού... κ.λπ... φιλοδοξία; Ναι. Αν δεν υπάρχει στροφή της προσοχής του ματιού... κ.λπ... φιλοδοξία, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί -«βλέπει υλική μορφή με το μάτι».

Ακούει ήχο με το αυτί... κ.λπ... μυρίζει οσμή με τη μύτη... κ.λπ... γεύεται γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα; Ναι. Αγγίζει υλική μορφή με την ύλη; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ...

Αγγίζει υλική μορφή με την ύλη; Ναι. Κατανοεί υλική μορφή με την ύλη; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... κατανοεί υλική μορφή με την ύλη; Ναι. Η υλικότητα είναι νοητική συνείδηση; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα; Ναι. Υπάρχει του σώματος στροφή της προσοχής... κ.λπ... φιλοδοξία; Δεν πρέπει να ειπωθεί έτσι... κ.λπ... δεν είναι ότι δεν υπάρχει του σώματος στροφή της προσοχής... κ.λπ... φιλοδοξία; Ναι. Αν δεν υπάρχει του σώματος στροφή της προσοχής... κ.λπ... φιλοδοξία, τότε βεβαίως κύριε, δεν πρέπει να ειπωθεί -«αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα»... κ.λπ...

827. Δεν πρέπει να ειπωθεί - «βλέπει υλική μορφή με το μάτι»... κ.λπ... «αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα»; Ναι. Δεν ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει υλική μορφή με το μάτι... κ.λπ... αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα»! Υπάρχει τέτοια ομιλία; Ναι. Τότε λοιπόν βλέπει υλική μορφή με το μάτι... κ.λπ... αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα.

Τέλος της πραγματείας για το ότι βλέπει υλική μορφή με το μάτι.

Δέκατο όγδοο κεφάλαιο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ο Βούδας, ο Ευλογημένος, έμεινε στον κόσμο των ανθρώπων· η Διδασκαλία διδάχθηκε από τον Βούδα, τον Ευλογημένο· δεν υπάρχει συμπόνια στον Βούδα, τον Ευλογημένο· τα περιττώματα και τα ούρα του Βούδα, του Ευλογημένου, υπερέχουν κατά πολύ από άλλες αρωματικές ουσίες· με μία ευγενή οδό πραγματοποιεί τους τέσσερις καρπούς του ασκητισμού· από διαλογιστική έκσταση μεταβαίνει σε διαλογιστική έκσταση· υπάρχει ενδιαμέσση κατάσταση μεταξύ διαλογιστικών εκστάσεων· αυτός που έχει επιτύχει ακούει ήχο· βλέπει υλική μορφή με το μάτι, αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το

PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. 3. Ο Κανόνας της ανώτερης διδασκαλίας. 05. Θέματα αντιπαράθεσης. 18. Δέκατο όγδοο κεφάλαιο έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

[PaliVerse.org](https://paliverse.org)